

Kultur- och fritidsnämnden Verksamhetsberättelse 2013

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsredovisning för 2013 utgår från kommunens övergripande mål, nämnden egna övergripande mål, verksamhetsplan för 2013-2014 samt budget 2013. De områden som i budget 2013 fick tillskott utgick från prioriterade områden om ökad tillgänglighet bibliotek, breddad fritidsverksamhet för ungdomar samt stöd till föreningslivet.

Sammantaget bidrar nämndens olika verksamheter till måluppfyllelsen om ett tillgängligt, attraktivt och brett kultur- och fritidsutbud, mötesplatser för ungdomar och kännedom och uppskattning av kommunens kulturmiljöer.

Nytt bibliotekssystem och ett nytt profilbibliotek, Vikingabiblioteket, vid Hovgården på Adelsö har bidragit till målet om ökad tillgänglighet biblioteksverksamhet.

Målet om möjlighet att välja utförare och kultur- och fritidsverksamhet nås i och med det breda föreningslivet men det finns ingen alternativ utförare av kulturskoleverksamheten. Under året har kulturskolan ökat sitt elevtal med knappt 50 elever inom befintlig ram.

Under 2013 arrangerade Kultur och fritidsnämnden den första föreningsgalan där nyinstiftade priser och stipendier delades ut. Syftet att uppmärksamma och hylla de ideella krafterna lovordades i media och via positiv feedback från föreningsliv och medborgare. Antalet ansökningar till stipendierna mångdubblades jämfört med tidigare år och de nya priserna lockade till 30-talet nomineringar.

Målet om jämställd fördelning av resurser har styrt förslag till utformning av den nya sporthallen samt inriktningen på utrustning av spontanidrottsplatser. Framförallt nya riktlinjer om fördelning av tider vid idrottsanläggningar påverkar flickors möjlighet till jämställt idrottande.

Målet om uppsökande och förebyggande ungdomsarbete som ska ge fler ungdomar en strukturerad fritidsverksamhet nås genom det arbete som genomförs i Stenhamra fritidsgård med trainees samt med fritidsgårdens arbetsätt med flygande fritidsledare.

Målet om medborgarnas engagemang och delaktighet i kulturmiljön visas bla genom genomförda möten, stöd och diskussioner med föreningsliv och andra aktörer om världsarvet Birka och Hovgården. Arbete med ett gestaltningsprogram har fortgått och kommer underlätta planeringen för hur kommunens attraktivitet kan bibehållas och förstärkas.

Årets resultat visar ett överskott för nämnden om 313 tkr. Av investeringsbudgetens 550 tkr har 60 tkr använts till åtgärder i Erskinesalen samt påbörjat en konstnärlig utformning vid Färentuna förskola.

Utfall och resultat	Kultur och fritidsnämnden
----------------------------	----------------------------------

TOTALT <i>tkr</i>	Utfall 2012	Budget 2013	Utfall 2013	Avvik 2013
Intäkter	443	457	636	179
Kostnader	-34 247	-34 475	-34 341	134
Nettokostnad	-33 804	-34 018	-33 705	313
Förändring jämfört föregående år, tkr			-99	
			, proc	-0,3

Förändring (+) = ökad nettokostnader, (-) minskad nettokostnad

Uppdrag och omfattning

Kultur- och fritidsnämnd är beställarnämnd för bibliotek, kulturverksamhet för barn och ungdom, fritidsgårds- och ungdomsverksamhet samt Ekebyhovs slott. Verksamheterna bedrivs i kommunala resultatenheter förutom ungdomsverksamheten Aktivitetsbyrån med Fabriken som drivs i avtal med Studieförbundet.

I nämndens uppdrag ligger också förenings- och ungdomsfrågor, lokaler och anläggningar för kultur- och fritidsändamål, kulturmiljöarbete samt ansvar för kommunens konstsamling och offentlig konstnärlig utformning.

Nämnd och kontor

Verksamhetsuppföljning

Utgångspunkten för redovisade väsentliga händelser i verksamheten under 2013 är nämndens mål och verksamhetsplan, budget 2013, pågående utveckling och resultat av uppföljningar.

Kultur- och fritidsvaneundersökning

Under våren 2013 genomfördes en kultur-och fritidsvaneundersökning. Undersökningen syftade bland annat till att identifiera hur ofta barn och ungdomar i kommunen utövar olika fritidsaktiviteter och använder kommunala kultur- och fritidsanläggningar. Även vilka attityder det finns till utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen och nöjdhet med olika aktiviteter ingår.

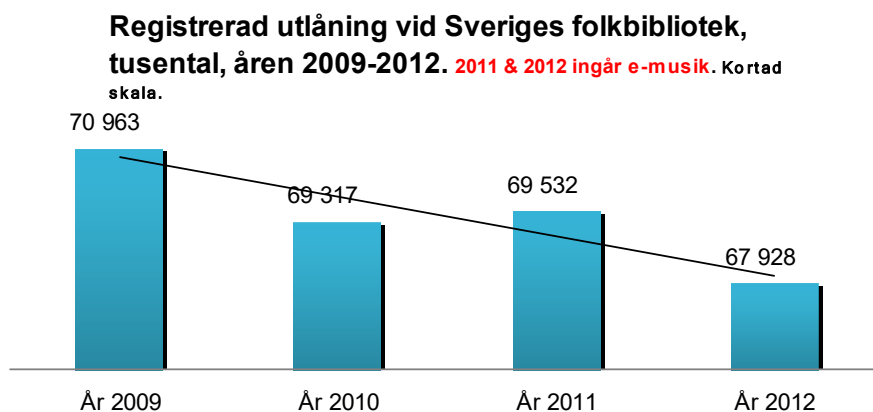
Resultaten visar att hälften av barn och ungdomar i Ekerö kommun anser att det finns ett bra utbud av fritidsaktiviteter för dem. Barn i åldern 10-12 år ger något högre betyg till fritidsutbudet jämfört med övriga åldersgrupper.

Motion i form av promenader, joggning, cykling och motionssim är den klart vanligaste idrottsaktiviteten som utövas. Här är det en jämställd fördelning mellan flickor och pojkar. Flickor rider i högre utsträckning än pojkar medan pojkar i högre utsträckning ägnar sig åt lagsporter och individuella sporter som golf, pingis, tennis och badminton. Slutsatser i kultur och fritidsvaneundersökningen ligger bl a grund till analyser i verksamhetsplan 2014-2015 samt anläggningsplan 2014-2018.

Bibliotek

Volymer

Totalt har antal besök på biblioteken minskat med 30 % den senaste 5-årsperioden. Utlåningen minskar också men har en något lägre minskning jämfört riket men något högre jämfört Stockholms län. Men fortfarande har Ekerö högre utlåning per invånare än länet i övrigt både totalt och för barnlånen. Men från den kraftiga ökningen av barnlån i och med öppnandet av Barnens bibliotek 2009 har en minskning skett med 30 %. Den minskade utlåningen är en nationell utveckling och trenden är att webben utnyttjas allt mer för dagliga ärenden, så även när det gäller biblioteken. Ekerö Biblioteks sidor på webben var en av de mest besökta sidorna på ekerö.se.

E-bokslån har funnits som en möjlighet för Ekerö Biblioteks låntagare under några år och har under 2012 ökat med 80 % visserligen från en tidigare låg nivå. E-bokslånens påverkan på den totala utlåningen är därmed än så länge begränsad, men trenden är tydlig och e-bokslånen förväntas fortsätta att öka kraftigt även under kommande år.

Verksamhetsplanens inriktning om ökad tillgänglighet bibliotek innebar utveckling av webbliotek och profilbibliotek samt fortsatt arbete med utveckling av kulturhuset.

Webb bibliotekets utveckling

Under 2013 har ett nytt bibliotekssystem installerats och som invigs i februari 2014. Systemet medger också långsiktigt en lokal lösning för bibliotekswebb. Webblösningen, som är det system som också valts av ett stort antal folkbibliotek i landet, integrerar biblioteksdata, mediainformation etc, och förbättrar påtagligt service och information till låntagare och biblioteksbesökare på webben.

Profilbibliotek

Enligt biblioteksplanen ska biblioteket finnas där människor finns. Utvecklingen av tidigare filialer mot profilbibliotek innebär att bibliotekstjänsterna uppmärksammas och blir mer anpassade till invånarnas behov. Under 2013 har Vikingabiblioteket invigts på Adelsö med fokus på media om kulturarv, vikingatid, världsarv. Förutom böcker i ämnet finns även tillgång till digitalt material biblioteket blir därmed ett sätt att göra kulturmiljön tillgänglig.

Under året har skisser för hur bibliotek, utställningssal, Fyren, samt foajé kan användas flexibelt för såväl biblioteksverksamhet som olika kreativa verksamheter och tagits fram. Igångsättning av renovering/ombyggnad under våren 2014.

Kulturverksamhet

Kulturskola

En kundundersökning redovisades våren 2013 som sammantaget visar att Kulturskolans i Ekerö verksamhet håller god kvalitet, är populär bland elever och är väl förankrad i kommunen. Totalt 97 % är nöjda med verksamheten jämfört med 94 % 2011. Under hösten 2013 har en observation av verksamheten genomförts som kommer att redovisas för nämnden våren 2014. Rapporten redovisar dels skolans starka sidor dels utvecklingsområden utifrån ett antal målområden. Bland de starka sidorna kan nämnas lärares medvetenhet om pedagogiska metoder och stimulans och utmaning gentemot eleverna, elevers möjligheter till konserter och till delaktighet. När det gäller styrning och ledning finns mycket idéer om verksamhetsutveckling och samverkan. Vidare konstateras att elevökningen har inneburit kortare elevkö. Bland förbättringsområden nämns att skolan saknar likabehandlingsplan, plan mot kränkande behandling. Vidare behövs rutiner för utvärdering, elevinflytande och kompetensförsörjning.

Enligt verksamhetsplanen är inriktningen för 2014 att det finns alternativa utförare av kulturskola och som ett led i detta införa kulturskolepeng. Nämnden har under året beslutat om införande samt fört diskussioner om storlek på peng och olika

överbäganden och ställningstaganden om beräknade effekter. Ärendet är återremmitterat till kontoret och behandlas under våren 2014.

Filmverksamhet

Bioverksamheten i Erskinesalen har under 2013 funnit sina former sedan installation av den digitala tekniken och renovering av Erskinesalen. Under verksamhetsåret har det visats 61 föreställningar med 1846 besökare, antalet besökare har tydligt ökat under periodens gång. Därtill har Ekerö filmstudio ökat sitt medlemsantal. Ett driftavtal finns med en biografleverantör som i sin tur samarbetar med en biograförening som arrangerar lokala evenemang i samband med olika filmer.

Förenings- och idrottsverksamhet

Stöd till föreningslivet

Kultur- och fritidsnämnden har sex olika stödformer till föreningslivet i form av bidrag samt ett antal stipendier och priser. Under 2013 arrangerade Kultur och fritidsnämnden den första föreningsgalan där de nyinstiftade priserna och omformulerade stipendierna delades ut under festliga former. Syftet att uppmärksamma och hylla de ideella krafterna lovordades i media och via mycket positiv feedback från föreningsliv och medborgare. Antalet ansökningar till stipendierna mångdubblades jämfört med tidigare år och de nya priserna lockade till 30-talet nomineringar. Galan bjöd också på flertalet artister och prisutdelare med både stjärnglans och lokal anknytning.

Föreningsaktivitet

De redovisade aktiviteterna är färre än föregående års mycket höga siffra, detta dock utan att man kan se några nya trender inom åldersgrupperna. Aktiviteten bland yngre flickor ökar fortsatt något medan den tydligaste tillbakagången är bland äldre pojkar. Noterbart är att det är färre antal föreningar som har redovisat aktiviteter under verksamhetsåret. Det är föreningar som de senaste åren redovisat få aktiviteter och dessutom haft svårt att fullgöra de funktioner som krävs för att bli ”godkänd förening”. Det är ändå värt att notera att några av de större föreningarna kontinuerligt ökar antalet aktiviteter och blir allt större verksamhetsutförare (ex. Ekerö IK, Blackeberg basket, Ekerö TK samt Mälarö Alpina SK). Däremot tappar Skå IK alltmer av sin verksamhet, en del av detta beror på samarbetsprojektet Mälarö Hockey men det är inte hela minskningen.

Kultur och idrottslokaler

De åtgärder som gjorts under året har framförallt höjt kvalitén i kultur- och idrottslokaler.

Efter ett antal reinvesteringar och uppdateringar av Erskinesalen fungerar nu lokalen bra för flertalet aktiviteter. En viktig del av upprustning har varit att digitalisera bioverksamheten och det har givit stor effekt på både antal föreställningar och antalet besök i Videvox regi. Även Kulturskolan har tagit tillvara på digitaliseringen och arrangerat filmfestival och mediaverkstad med kommunens skolelever.

En nyhet i lokalfrågan är Träkvistaskolans Cornelissal som erbjuder möjlighet till Kulturskolan och studieförbunden att nyttja lokalen för drama/teater och rörelseaktiviteter.

Med hjälp av en ny prioriteringsordning och mindre reinvesteringar i Sandudden skolas rörelserum har denna gjorts till en danslokal. Åtgärden var nödvändig då tidigare danslokal vid Träkvista skola byggdes om. Dansverksamheten har ökat med förbättrade förutsättningar i de nya lokalerna.

Träkvistavallens nya konstgräsplan har invigts under verksamhetsåret och denna plan används nu även under vintertid av samtliga fotbollsföreningar. Att anlägga en vinterhallen fotbollsplan har haft effekten att fotbollsverksamheten inte i samma höga utsträckning efterfrågar tider i de hårt belastade inomhusanläggningarna. Nyttjandet av den vinterhallna konstgräsplanen är högt i inledningsskedet med 31 nyttjandetimmar i veckan fördelade mellan klubbarna.

Projektering och planering av den nya idrottshallen vid Ekebyhovsskolan följer de intentioner som beskrivs i anläggningsplanen. De verksamheter som planeras in i funktionerna skall dels ge utrymme för bredare användningsområde samt en jämn fördelning mellan könen.

Den genomförda kultur- och fritidsvaneundersökningen visar tydligt att barn och ungdomar nyttjar motionsanläggningar i högre utsträckning än tidigare därför ser är det angeläget att tillgängliggöra dessa anläggningar. I samverkan med tekniska kontoret har Stenhamra motionsspår fått ny belysning samt att spåret iordningställts och förbättrats. Under utredning finns också att göra förbättringar på park- och skolytor i Stenhamraområdet för att utveckla ytor för fysisk aktivitet.

Riktlinjer lokalupplåtelse

Den största förändringen under verksamhetsåret är att fördelningen av tider vid Ekerö kommuns fotbollsytorna numera ombesörjs av NK Kultur och Fritid. Effekter av detta kan ej fastställas ännu men syftet är en effektivisering av nyttjandetiderna och en rättvis fördelning mellan föreningarna. Nämndens fastslagna prioritering visar en tydlig viktning mot ungdomar samt en naturlig balans ur genusperspektiv. Ekerö kommun är först med att besluta om en prioriteringsordning där pojk/flickverksamhet är 100% jämställd.

Ungdomsverksamhet

Uppföljning av Snabb Slant

Snabb slant och ungt initiativ är två ekonomiska stödformer som unga kan söka för att genomföra egna projekt. Stödformerna finns för att stäkra ungas inflytande och delaktighet. Under 2013 har totalt 10 ansökningar inkommit vilket är mer än en fördubbling från året innan. En förklaring till ökningen är att fritidsgårdens personal aktivt marknadsfört och coachat unga att söka. En särskild uppföljning av Snabb slant har under året lämnats till nämnden. Av denna framgår att bidragen *underlättat* och sänkt tröskeln för genomförandet av arrangemang. Projektens karaktär har varit av det tillfälliga slagen, förutom kurser, seminarier och workshops har projekten genomförts vid ett eller två tillfällen. Stödformerna har inneburit att Kultur och fritidsutbudet har breddats för unga tillfälligtvis och att unga haft möjlighet att påverka kultur och fritidsutbudet.

Vidare konstateras att coachen spelar därför en avgörande roll för Snabb Slantstipendiet. Viljan och lusten till att driva egna projekt finns hos ungdomarna, medan coachen skapar möjlighet att genomföra. För att optimera möjligheten till att fler ungdomar själva skapar projekt så är det viktigt att fler som arbetar med ungdomars fritid coachar unga att genomföra projekt. En effekt vi sett under hösten med aktivt coachande från fritidsgården.

Aktivitetsbyrån

Den centrala idén som ligger till grund för Aktivitetsbyråns verksamhet är ungas inflytande och delaktighet. Aktivitetsbyrån ska i Fabrikens lokaler erbjuda äldre ungdomar en mötesplats för egna skapande aktiviteter. Aktivitetsbyrån erbjuder unga coaching i hur man genomför ett projekt och vara första instans för ansökan av Snabb slant och ungt initiativ. För att göra Aktivitetsbyrån känd för unga ska de bedriva uppsökande verksamhet där unga befinner sig.

Under 2013 har nämndkontoret Kultur och Fritid genomfört uppföljningar av Aktivitetsbyrån genom egen insamlad besöksstatistik, genom Aktivitetsbyråns egna redovisningar samt genom en Kultur och Fritidsvaneundersökning. Uppföljningarna visar att Aktivitetsbyråns potential inte är fullt utvecklad när det kommer till antalet unga som tar del av verksamheten. Nämndkontoret har fört en dialog med Studieförbundet, som är uppdragstagare för Aktivitetsbyrån, kring uppdragets utförande. Studieförbundet har under hösten 2013 genomfört förändringar i sin organisation i syfte att öka aktiviteterna och antalet unga som nås av Aktivitetsbyrån. Uppföljning av aktivitetsbyrån redovisas även i särskilt ärende.

Fritidsgårdar

Fritidsgårdarna har under en rad år haft ett minskande antal besökare. Under hösten 2013 har besöksantalet ökat. Under året har gårdarna haft i snitt 63 besökare/fredag- och lördagkväll i jämförelse med 40 st året innan. Förklaringen till ökningen är flera. Befolkningsgruppen i åldern 13-17 år har ökat vilket ökar fritidsgårdens besöksunderlag. Andra förklaringar är att fritidsgården i enlighet med sitt uppdrag bedrivit platsobunden verksamhet i form av ”flygande fritidsledare”, med start under hösten 2013. Det innebär ett uppsökande arbete på skolor och i utemiljö. Genom denna arbetsform skapas relationer mellan fritidsgårdspersonal och nya ungdomar

på andra arenor än fritidsgården. Dessa ungdomar besöker därefter gårdarna i högre utsträckning.

Trainee

Fritidsgården har under hösten 2013 påbörjat ett utvecklingsarbete genom det sk "Trainee-projektet". Projektet ligger inom ramen för PRISMA och PRISMA ledningsgrupp är projektets styrgrupp. Bakgrunden till projektet är en rad identifierade förhållanden bland en ungdomsgrupp i Stenhamra som oroat vuxna i området. Utmärkande för gruppen är att de saknar en strukturerad fritid, litet vuxenstöd och umgänge över ett brett åldersspann vilket möjliggör för yngre tonåringar att få tillgång till alkohol och andra droger. Trainee-projektets mål har varit att locka fler unga till fritidsgården i Stenhamra genom att göra unga delaktiga i verksamhetens utformande i högre utsträckning. Två ungdomar/termin jobbar som trainees på Stenhamra fritidsgård. Genom ett tillskott till fritidsgården under hösten 2013 från nämnden har ytterligare en trainee kunnat tas in.

Första delen av projektet har genomförts under höstterminen 2013. Ungdomarna har praktiserat kvällstid en vardag i veckan och fredag/lördag varannan vecka.

Projektet har varit indelat i fyra block:

- Introduktion
- Cafeteria
- Projekt
- Utvärdering, vidareutveckling, avslut

Projektet bedöms hittills fallit väl ut. Reflektioner från ungdomarna efter höstens arbete har bl a varit att de lärt sig nytt, de har lärt sig att planera, organisera och strukturera upp allt från café till andra evenemang men de skulle gärna sett att perioden var längre. Ungdomarnas tro på sig själv har ökat och man vill ha fortsatt samarbete med fritidsgården och gärna jobba som fritidsledare. Slutlig redovisning av projektet kommer lämnas före årsskiftet 2014.

PRISMA

PRISMA är en förkortning av Preventivt Inriktad Samverkan. De övergripande målen är:

- Föräldrar, förskola, pedagogisk omsorg, skola och fritidsverksamhet har kunskap och kompetens att främja barns positiva utveckling och förebygga att barn far illa.
- Barn, ungdomar och familjer med behov av stöd får adekvat hjälp i ett tidigt skede.
- Samverkan för långsiktigt effektiva åtgärder och bättre utnyttjande av samhällsresurser.

Inom ramen för PRISMA:s målsättning har under 2013 följande insatser gjorts:

Råd och stödverksamhet – Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden

I februari 2013 startade en råd- och stödmottagning i samverkan mellan socialtjänsten och elevhälsan. Verksamheten vänder sig till vårdnadshavare och barn när problem uppstått i deras relation. Verksamheten pågår som en försöksverksamhet under 2013 och 2014, med utvärdering under 2014.

Uppsökande fältarbete- Socialnämnden

En förstärkning av socialtjänstens uppsökande ungdomsarbete har gjorts genom tillsättning av ytterligare en fältassistent under 2013. Fältassistenterna arbetar förutom "ute" även i skolor och på fritidsgårdar.

Trainee – Kultur – och fritidsnämnden

Inom ramen för PRISMAS – arbetet avsatte Kultur- och Fritidsnämnden 70 000 kr i budget 2013 och 140 000 kr 2014 till ett utvecklingsprojekt som syftar till att hitta nya metoder att nå ungdomar som inte deltar i organiserad fritidsaktivitet. Projektet går under namnen "Trainee" och innebär att unga som ligger precis utanför fritidsgårdarnas målgrupp erbjuds en anställningsform som trainee i fritidsgården. Redovisas utförligt ovan under ungdomsverksamhet.

.

Konst och Kulturmiljö

Insatser i världsarven

Kommunen deltar i arbetet med bevarande och utveckling av världsarvet Birka och Hovgården genom förvaltningsrådets arbete. Under året har en ny förvaltningsplan för världsarvet Birka och Hovgården antagit av kommunfullmäktige. Några prioriterade områden i den nya planen är utveckling av besöksnäringen och infrastruktur för bättre tillgänglighet. För att Birka och Hovgården ska kunna nå de övergripande mål som finns för världsarvet krävs att de lokala aktörerna samverkar med varandra och är aktiva aktörer. Dessa behöver också i samarbete med myndigheterna identifiera ev. begränsningar kring turismutveckling och företagsverksamhet i relation till världsarvets värden. För att klarlägga och underlätta detta har ett projekt genomförts om näringslivs- och turistutveckling i kulturmiljö under 2013 med stöd från riksantikvarieämbetet. I en rapport "Två öar- Ett världsarv" redovisas förslag till åtgärder med fokus på kommunikation och organisation. Därutöver har stöd givits för översättning av information om världsarvet vid Hovgården.

Kulturmiljön i detaljplaner

Kulturmiljöerna är en strategisk resurs för utveckling av kommunen liksom omsorg om gestaltning och nämnden har under året lämnat remissyttranden över detaljplaner för nya bostadsområden i Tappström, Ekerö strand, Brunna handelsområde, Helgö-Bona, Stjärtnäs och det särskilda boendet i Stenhamra liksom program för Kungsberga. I yttrandena betonas bl a att platsernas historiska värden ska tas till vara och synas i gestaltningen av de olika områdena. I yttrandena över planer i Ekerö centrum framförs att variation i hushöjd och omsorg om detaljer gör att de nya miljöerna kommer skapa nya värden för en attraktiv livsmiljö. Vidare att gestaltningsprogrammen bör kompletteras med vilka konstnärliga värden som ska tillföras.

Konstnärlig utformning och Policy för gestaltning

För att få en tydligare strategi för hur den konstnärliga dimensionen ska samverka med den arkitektoniska och estetiska utformningen av områden och offentliga platser har det gemensamma arbetet om gestaltungsfrågor fortsatt och hösten 2013 genomfördes ett seminarium där förslag till policy presenterades. Kommunstyrelsens arbetsutskott har remitterat denna till samtliga nämnder för yttrande under våren 2014.

Under hösten 2013 har projekt startat med en konstnärlig gestaltad vattensulptur vid Färentuna förskola. Nämnden bidrog även med en tavla av Cornelis utförd av en lokal konstnär i den nya Cornelissalen i Träkvista skola.

Ekebyhovs slott

Nämnden har i avtal reglerat att slottet nyttjas på helgerna för kulturverksamhet och under veckorna för intern konferensverksamhet. Under året har besökstalet för konferensverksamheten ökat med 12 %. Inredningen har under året fräschats upp med bl. a. nya bord och både nya och renoverade stilgardiner i samtliga rum.

Ekerö kommuns inriktning för all kommunal verksamhet – den politiska plattformen

Nämnden arbetar enligt de punkter som finns angivna i alliansens plattform med att fortsätta ge ”Ekerö – kulturens övärld” ett reellt innehåll bl a genom:

- förslag till gestaltungs-policy,
- uppmuntra och stödja kulturella aktiviteter på frivillig väg genom nya stödformer och uppmärksamhet till ideella krafter i föreningar
- värnar kulturlandskapet genom yttranden som visar på de kulturella värdena
- bevaka och föra fram behov av ytor för både lagidrott och spontanidrott bl a genom anläggningsplanen som resulterat i förslag till sporthall
- bidra till ökad jämställdhet genom tydliga prioriteringar vid fördelning av stöd och möjlighet till aktiviteter
- fortsätta utveckla Ekebyhovs slott genom samordning med ideella krafter och planer för vård och utveckling
- ökat stöd och uppmuntran för ungdomars egna initiativ till aktivitet
- ta fram programskrivning för hur Kulturhuset i Ekerö centrum kan utvecklas till ett kulturcentrum för alla där biblioteket har en central roll.

Måluppfyllelse

Ekerö kommuns verksamhetsmål

Mål 1 Grundskola

Ekerö ska vara en av landets 10 bästa skolkommuner.

Kulturnämnden stödjer detta mål genom uppdrag till Ekerö kultur att bedriva KIS, kultur i skola. Kultur är ett pedagogiskt instrument i skolan och kan bidra med ett kreativt och problemlösande förhållningssätt samtidigt som kultur ger barn glädje att uttrycka sig konstnärligt och därigenom hjälper elever nå bra resultat i skolan. Detta är utgångspunkten för kommunens ansökan till Skapande Skola.

Mål 3 Service och bemötande

Ekerö kommuns invånare, företagare och andra intressenter ska uppleva en hög servicegrad och ett gott bemötande i sina kontakter med kommunen.

Kontoret arbetar med kommunens värdegrund om Professionellt bemötande, Kommunikation och Engagemang som utgångspunkt och strävar hela tiden efter ett korrekt och serviceinriktat bemötande bl a via effektivare hantering via kommunens hemsida.

Mål 4 Valfrihet

Möjligheten för den enskilde att välja utförare av de kommunala tjänsterna man har rätt till, ska öka jämfört år 2010.

Kultur- och fritidsnämnden har under året beslutat om kulturskolepeng som ett första steg i att ev införa auktorisation av kulturskola. Fortsatt diskussion om ersättningsnivå, förutsättningar, införande och effekter förs under 2014.

För ungdomars mötesplatser finns alternativa utförare sedan 2010 i form av aktivitetsbyrån och Fabriken.

Mål 5 Hållbar utveckling

Kommunen ska verka för minskad klimatpåverkan genom effektivare energianvändning och transporter samt för att säkerställa att naturresurser, mark, vatten, natur och kulturmiljövärden nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Mål 6 Samhällsutveckling

Ekerö kommun ska utvecklas med försiktighet och omtanke och bevara sin nuvarande karaktär. Ekerös expansion ska ske på ett sådant sätt att varken miljövärden, kulturvärden eller framtida utveckling äventyras.

Kultur- och fritidsnämnden betonas i yttranden över detaljplaner att kulturmiljövärden och platsernas historiska värden ska tas till vara och synas i gestaltningen av de olika områdena. Vidare att den konstnärliga utformningen ingår som en naturlig del av utvecklingen av områdena och bidrar till områdets attraktivitet.

Ett tjänstemannaförslag om gestaltningspolicy har tagits fram under året. Förslaget är remitterat till samtliga nämnder för yttrande. Avsikten är att policyn ska tas av kommunfullmäktige och visa hur kulturmiljön och den konstnärliga dimensionen ska samverka med den arkitektoniska och estetiska utformningen av nya områden och offentliga platser så att Ekerös karaktär bevaras och förstärks.

Nämndens egna mål

Kultur- och fritidsnämnden har antagit fem mål som svarar mot kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.

- Medborgarna ska ha tillgång till mångsidig och attraktiv biblioteks- och kulturverksamhet.
- Barn och ungdomar har tillgång till kulturell verksamhet med hög kvalitet och ett brett utbud av idrott och fysiska aktiviteter.
- Ungdomar har tillgång till mötesplatser för kreativ verksamhet och har möjlighet att påverka kultur- och fritidsutbudet.
- Medborgarna känner till, uppskattar och kan ta del av kommunen kulturmiljöer.
- Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer gör att dessa blir estetiskt tilltalande, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet.

Specifika delmål

Kultur- och fritidsnämnden har antagit nya delmål. Avsikten var att bli mer precis i sin målformulering och bättre kunna följa måluppfyllelsen. De nya

målformuleringarna låg till grund för verksamhetsplan 2013-2014 och budget 2013 och det är dessa som redovisas nedan.

	Bedömning måluppfyllelse	T	1	2	3	4
Tillgängligheten till bibliotekets verksamhet ökas.	↑	●		✓		
Barn och ungdom har möjlighet att välja utförare av kultur- och fritidsverksamhet	↗	●		✓		
Kreativa mötesplatser för ungdomar och generationsövergripande lokaler erbjuds i centrum	←	●			✓	
Uppsökande och förebyggande ungdomsarbete ger fler ungdomar en strukturerad fritidsverksamhet	↑	●	✓			
Stöd till idrottutövande och fysisk aktivitet är jämställt fördelat	↑	●	✓			
Invånarnas brukande av kulturmiljöer och kulturarv bygger på inkludering, delaktighet och engagemang	↑	●		✓		

Bedömning av måluppfyllelse utgår från ett antal indikatorer:

Bibliotekets tillgänglighet

- Vikingabiblioteket som nytt profilbibliotek på Adelsö och införande av ny biblioteksteknik. Sjösetting av en bibliotekswebb och genomförande av ombyggnad kulturhusets foajé under 2014 kommer innebära att tillgängligheten ytterligare ökar.

Möjlighet att välja utförare

- Med kommunens breda föreningsliv finns möjligheten att välja utförare. Avsikten med införande av kulturskolepeng var att det långsiktigt skulle vara möjligt att auktorisera kulturskolor. Nämnden avvaktar med detta.

Kreativa mötesplatser

- Det positiva resultatet av utvärderingen av kulturskolan och ökning av antal elever visar på en kreativ mötesplats.
- Uppföljningarna visar att Aktivitetsbyråns och Fabrikens potential inte är fullt utvecklad när det kommer till antalet unga som tar del av verksamheten. Nämnden kommer ta ställning till nytt uppdrag inför en ny upphandling av aktivitetsbyrån våren 2014. Oklart med lokaler för fortsatt verksamhet i centrumnära läge.

Uppsökande ungdomsarbete

- Utveckling av metoder för att fånga upp ungdomar i riskzon utan strukturerad fritidsverksamhet har framgångsrikt genomförts bl a genom trainees på Stenharma fritidsgård och flygande fritidsledare. Det visas bl a genom de ökade besökstalen på fritidsgården under hösten 2013.

Jämställt fördelat stöd

- Den nya sporthallens planering utgår från riktlinjer i anläggningsplanen om genuskoder och särskild uppmärksamhet och ytor ges verksamhet efterfrågad av flickor.
- Med hjälp av en ny prioriteringsordning och mindre reinvesteringar i Sandudden skolas rörelserum har denna gjorts till en danslokal. Dansverksamheten har ökat med förbättrade förutsättningar i de nya lokalerna.
- Nämndens fastslagna prioritering vid fördelningen av tider vid Ekerö kommuns fotbollsytor visar en tydlig viktning mot ungdomar samt en naturlig balans ur genusperspektiv. Ekerö kommun är först i landet med att besluta om en prioriteringsordning där pojk/flickverksamhet är 100% jämställd.

Invånarnas delaktighet och brukande av kulturmiljöer

- Genomförda möten, stöd och diskussioner med föreningsliv och andra aktörer om världsarvet Birka och Hovgården visar på ett stort engagemang och delaktighet hos invånarna i denna kulturmiljö. För ökad måluppfyllelse kommer fokus vara på ytterligare information och kommunikation.

4. Verksamhetsstatistik och nyckeltal

Bibliotek

Ekerö Folkbibliotek	2012	2013	förändr antal	%
totalt antal utlån	145 600	138 110	-7 490	-5%
Biblioteket i Ekerö C				
utlån				
barn & ungdomsmedia	66 664	62 530	-4 134	-6%
vuxenmedia	56 184	53 746	-2 438	-4%
ospec	442	355	-87	-20%
delsumma antal utlån	123 290	116 631	-6 659	-5%
Barnens eget bibliotek i Stenhamra				
utlån				
barn & ungdomsmedia	16 079	15 401	-678	-4%
vuxenmedia	6 195	6 005	-190	-3%
ospec	36	73	37	103%
delsumma antal utlån	22 310	21 479	-831	-4%

År	Utlån e-böcker, Ekerö Bibliotek
2010	726
2011	1645
2012	2839
2013	3807

Utlåningen i folkbiblioteken på Ekerö Bibliotek fortsätter att minska, och minskningen noteras för både barn & ungdomsmedia och vuxenmedia, och för såväl Biblioteket i Ekerö C som för Barnens eget bibliotek i Stenhamra.

Biblioteksutlåningen har även nationellt en nedåtgående trend. Nedgången har för Ekerös del kommit senare, vilket bland annat kan förklaras med den positiva uppmärksamhet och synliggörandet av bibliotekets resurser som etableringen av Barnens eget bibliotek i Stenhamra medförde.

E-bokslåningen visar däremot en kraftig ökning, som för Ekerö biblioteks del har noterats sedan 2010. E-bokslånens påverkan på den totala utlåningen är än så länge begränsad, men trenden är tydlig och e-bokslånen förväntas fortsätta att öka kraftigt även under kommande år.

Kulturskola

Ekerö Kulturskola	genomsnitt	våren	hösten	genomsnitt	Förändring 12/13	
	2012	2013	2013	2013	antal	%
VERKSAMHETSMÅTT	Utfall			Utfall		
Kulturskolan						
<i>Ämnesundervisning, antal elever</i>						
Piano	70	71	77	74	4	6%
Gitarr	165	164	169	167	2	1%
Fiol, stråk from -02 STRÅK	75	69	78	74	-1	-1%
Cello, stråk						
Kontrabas, stråk						
Träblås, blås from -02 BLÅS	68	70	67	69	1	1%
Bleckblås, blås						
Slagverk	50	49	56	53	3	5%
Sång	28	33	56	45	17	59%
Prova På	31	43	70	57	26	82%
Drama	147	142	148	145	-2	-1%
Totalt antal elever	634	641	721	682	48	8%

Ekerö Kulturskola				
fördeln pojkar/flickor - musik/drama	2012	2013	<i>förändring</i>	<i>%</i>
varav pojkar, musik	237	285	48	20%
varav pojkar, drama	21	28	7	33%
varav flickor, musik	249	250	1	0,4%
varav flickor, drama	128	119	-9	-7%
Totalt antal elever	634	682	48	8%

Kommentar:

Antalet elever i Ekerö Kulturskola har under året ökat påtagligt. Genomsnittet för 2013 jämfört med 2012 visar en ökning om 48 elever, men ökningen mellan vår- och hösttermin 2013 är också betydande och visar att den stora förändringen har skett i och med ingången av verksamhetsåret 2013/14. De ämnen där uppgången är störst är dels sång dels Prova På som från ingången av hösten har mer än fördubblat antalet elever jämfört med 2012. Jämfört med 2012 har fler pojkar sökt sig till Kulturskolan.

Ekerö Fritidsgårdar

Ekerö Fritidsgårdar antal ungdomsbesök totalt (genomsnitt)	2011		2012		2013	
	VT	HT	VT	HT	VT	HT
Öppna dagar / vecka	5	5	5	5	5	5
Antal besök / vardagskväll	52	52	42	36,5	32	39
Antal besök i snitt / fred-lördagskväll	76	98	54	40	30	63
Procent pojkar medelvärde	67%	68%	67%	63%	67%	63%
Procent flickor medelvärde	33%	32%	33%	37%	33%	37%

Ekerö Fritidsgårdar								
2013 HT								
Flygande Fritidsledare				Tagna kontakter				
Elevkontakter på respektive skola					Skola	Kommun	Ovrigt	Totalt
Uppgård	Tappström	Ekebyhov	Träkvista	Birka	personal	Nyckel- personer	Nyckel- personer	summa antal kontakter
458	377	496	595	290	271	266	275	3028

Kommentar: Besökstalen på Ekerö Fritidsgårdar visar åter en ökning från hösten 2013, efter en nedgång som varat de senaste åren och med en bottennotering under våren 2013. En orsak till ökningen kan vara att fritidsgården i enlighet med sitt uppdrag bedrivit platsobunden verksamhet i form av ”flygande fritidsledare”, med start under hösten 2013. De flygande fritidsledarna har kontakt med elever på kommunens skolor, skolpersonal, fältassistenter och säkerhetschef, närpolis etc. Sammanlagt noteras antalet tagna kontakter under hösten till 3 028st, De kontakter som här skapats har lett till att fler ungdomar besöker gårdarna.

Föreningsaktiviteter

	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	Utfall 2013
Antalet aktiviteter i föreningarnas ungdomsverksamhet	177 196	178 804	178 667	172 564	182926	180189
Därav pojkar i %	58	60	62	59	60	59
Antal föreningar med ungdomsverksamhet	36	39	38	36	39	33
Aktivitetsernas fördelning på förestyp: Idrott i procent	81	83	84	86	89	90
Idrott inklusive ridsport i %	90	93	93	93	94	95

Kommentar: Efter föregående års stora ökning visar 2013 på en återgång även om antalet aktiviteter fortfarande är högt, jämfört över ett längre perspektiv. Trenden från föregående år, att yngre flickor har fler aktiviteter, håller i sig. Det är aktiviteter i de äldre pojkggrupperna den största minskningen kan noteras. Det är märkbart färre föreningar som sökt aktivitetsstöd under året, det är föreningar som tidigare haft få aktiviteter. En del av dessa föreningar har inte heller uppnått våra krav på "godkänd förening" då de ej har fungerande styrelseverksamhet och uppföljning.

Ekebyhovs slott

VERKSAMHETSMÅTT	2012 Utfall	2013 Utfall	Förändring 2012/2013
<u>Ekebyhovs slott</u>			
Antal gäster interna heldagskonf.	1344	1481	137
Antal gäster externa heldagskonf.	282	296	14
Antal gäster interna halvdagskonf.	2506	2554	48
Antal gäster externa halvdagskonf.	116	59	-57
Antal gäster interna kvällskonf.	170	469	299
Antal gäster externa kvällskonf.	132	215	83
Antal serverade julbord	1675	1602	-73
Övriga gäster, ej konfererade	18600	16185	-2415
Totalt antal gäster inkl festmiddagar	24825	22711	-2114
Antal festmiddagar (inkl bröllop)	11	8	-3

Kommentar: Slottet har under året ökat konferensverksamheten med 11 %:

5. Årets resultat

Årets resultat visar på ett överskott om 313 tkr. Nedan kommenteras några verksamheter och dess avvikelser från budget.

Nämndens egen verksamhet visar ett överskott på 121 tkr som hänför sig till att ersättningen till förtroendevalda inte uppgår till den budgeterade på grund av lägre ersättning till pensionärer.

Uppgifter om årets totala ersättningar till förtroendevalda ska lämnas enligt KFS 07:1 § 17 i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

(tkr)	Utfall 2013	Budget 2013	Avvik
Ersättningar till förtroendevald	-224	-306	83
Övriga kostnader nämnden *)	-28	-67	39
Summa:	-252	-373	121

*)exkl kostnader för tjänstemannastöd

Ett ej utbetalt bidrag om 70 tkr för särskild föreningsbidrag beslutade nämnden i stället skulle gå till ungdomsverksamhet som därför visar underskott om 70 tkr.

Verksamhetsstödet till barn och ungdomsföreningar visar ett överskott på 215 tkr. Nämnden tog höjd för en ökning av aktiviteterna för 2013 mot bakgrund av den ökning som skett under 2012. Under 2013 har ingen ökning av aktiviteter skett och lämnar därför överskott. Anslaget för ungdomars egna initiativ har ej använts då ungdomar i ökad utsträckning i stället sökt Snabb slant.

Kulturmiljövårdens överskott om 88 tkr beror på att kulturmiljöpedagogiskt projekt som skulle genomfört tillsammans med Raä ej fick stöd av länsstyrelsen och därför avvaktar på genomförande.

Kulturenhetens underskott om 90 tkr är konst och konstprojekt som under 2013 belastar driftbudgeten i stället för som planerat investeringsbudgeten.

Idrotts- och fritidsanläggningars överskott om 160 tkr hänför sig till minskade städkostnader pga ny upphandling samt ökade intäkter vid förhyrning.

Nämndkontorets underskott beror på den kultur- och fritidsvaneundersökning som genomfördes under året och vars bearbetning inte budgeterats för i tillräcklig omfattning.

6. Investeringar

Kultur och fritidsnämnden

Investeringar 2013 tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Inventarier	57	75	18
Inventarier konstnärlig utformning	40	400	360
Konst	0	75	75
Summa	97	550	453

I kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget för 2013 uppgår till totalt 550 tkr. Av dessa var 75 tkr avsatt för åtgärder i kultur- och fritidslokaler där 57 tkr ianspråktagits för åtgärder i Erskinesalen. Enligt revisionen bör inte konst understigande 30.000 kr tas upp som investering varför nämndens anslag för detta om 75 tkr inte kommer att ianspråkta. Konstinsköp får i stället belasta nämndens driftbudget och kommer från och med 2014 vara en post i nämndens driftbudget.

För konstnärlig utformning i samband med ombyggnad av skolor/förskolor fanns 400 tkr. Anläggande av en ny lekskulptur vid Färentuna har startats under 2013 och medel för skissuppdrag till två konstnärer har betalats ut hittills. Planerade åtgärder i Tråkvista och Närlunda skolor blir först under 2014. Detta innebär att endast 40 tkr kommer bli ianspråktaget under året för konstnärlig utformning. Resterande kommer nämnden begära överförs till 2014 för färdigställande.

7. Framåtblick

Den pågående revideringen av biblioteksplanen kommer innebära nya ställningstagande till bibliotekets fortsatta inriktning. Digitala plattformar blir en central fråga som förutom bättre och mer tillgänglig biblioteksservice ger en möjlighet att samla och att publicera lokalt material om kommunens och olika föreningars samlingar. En viktig åtgärd för ett attraktivt och tillgängligt kulturhus och bibliotek är att ombyggnaden av kulturhusets foajé och biblioteksentré kommer igång under våren 2014.

Verksamhetsplan för 2014 innebär att uppdraget till kulturskolan ses över med ett breddat utbud och med målet nå nya grupper av barn och ungdomar. Samtidigt ska samarbete kulturskola/fritidsgårdarna/Fabriken utvecklas för att nå nya grupper och nya samarbets- och uttrycksformer.

Projekt om uppsökande fritid kommer fullföljas och utvärderas under 2014. Detta tillsammans med att fritidsgårdens utåtriktade och uppsökande arbete utvecklas kommer ligga till grund för fortsatta åtgärder för att i första hand fånga upp ungdomar i riskzon som saknar strukturerad fritidsverksamhet. Under året kommer

ny upphandling göras av aktivitetsbyrån och Fabriken med mer fokus på att utveckla former och aktiviteter för ungdomar med vuxenstöd.

Förslag till ny sporthall vid Ekebyhov kommer innebära att mycket tid behöver avsättas till programarbete. Med en placering vid randen av Ekebyhovsdalen kommer omsorgen vid gestaltning och utformning bli central.

Bilagor

Bilaga 1: Utfall och resultat 2013, Kultur och fritidsnämnden

tkr	Utfall 2012 netto	Budget helår 2013			Utfall helår 2013			Avvik netto helår
		Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	
TOTALT	-33 804	457	-34 475	-34 018	636	-34 341	-33 705	313
Kulturmämnd	-280	0	-373	-373	0	-252	-252	121
Ungdomsverk exkl fritidsgårdarna, aktivitetsbyrån	-132	0	-372	-372	180	-598	-418	-46
Fritidsgårdarna	-4 193	0	-4 295	-4 295	0	-4 295	-4 295	0
Aktivitetsbyrån	-1 163	0	-1 103	-1 103	0	-1 127	-1 127	-24
Verksamhetsstöd	-2 194	0	-2 554	-2 554	1	-2 341	-2 340	215
Stöd till studieorganisationer	-236	0	-181	-181	0	-181	-181	0
Kulturlokaler	-2 068	42	-2 304	-2 262	29	-2 260	-2 232	30
Kulturenheten	-8 542	0	-8 851	-8 851	0	-8 941	-8 941	-90
Kulturmiljövård	-357	15	-420	-405	1	-318	-317	88
Stöd till kulturverksamhet	-391	0	-401	-401	0	-404	-404	-3
Bibliotek	-10 347	0	-9 431	-9 431	0	-9 431	-9 431	0
Idrotts- och fritidsanläggningar	-1 493	400	-1 734	-1 334	425	-1 598	-1 174	160
Ekebyhovsslott	-580	0	-600	-600	0	-601	-601	-1
Nämndkontor	-1 828	0	-1 856	-1 856	0	-1 994	-1 994	-138